

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 23 december 2022
Betreft Beleidsadvies Landsadvocaat over handhaving PAS-meldingen en
instellen onafhankelijke commissie

Geachte Voorzitter,

Het kabinet voelt de verantwoordelijkheid zwaar om alle 2488 PAS-melders die gegevens hebben aangeleverd zo snel mogelijk van een oplossing te voorzien. Het kabinet heeft daarom afgelopen zomer € 250 miljoen versneld beschikbaar gesteld om het legalisatieprogramma voor de PAS-melders te versnellen en maatwerk te leveren. Zeven PAS-melders hebben inmiddels een definitieve vergunning en 28 melders zijn legaal op basis van intern salderen. Dat gaat niet snel genoeg. Daarom ben ik blij dat de landsadvocaat advies heeft gegeven ter uitvoering van de motie-Van Campen c.s. (Kamerstuk 36200-XIV, nr. 26). Met deze brief deel ik dit advies met u en hiermee doe ik deze motie af. Daarnaast informeer ik u over ontwikkelingen op het gebied van een schadevergoeding voor PAS-melders.

Ter uitvoering van de motie heb ik in afstemming met de provincie Overijssel de volgende vragen conform de motie aan de landsadvocaat gesteld:

1. Op welke gronden kunnen bevoegde gezagen afzien van handhaving jegens PAS-melders die in overtreding zijn, rekening houdend met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur?
2. Is een landelijk of provinciaal handhavingsmoratorium ten aanzien van PAS-melders mogelijk, en zo ja, onder welke voorwaarden?
3. Is er een mogelijkheid voor bevoegde gezagen om zelf stikstofruimte te verwerven teneinde PAS-melders te legaliseren, en zo ja, onder welke voorwaarden?

4. Is er de mogelijkheid voor bevoegde gezagen om bij de bank een garantstelling af te geven, zodat PAS-melders kunnen beschikken over de financiële middelen om zelf stikstofruimte te verwerven om legalisatie via een natuurvergunning zeker te stellen?

Samenvatting en appreciatie advies

1. Ten aanzien van de eerste vraag geeft de landsadvocaat twee opties waarmee in bepaalde gevallen van handhaving zou kunnen worden afgezien. Dit betreffen het opstellen van een ecologische onderbouwing of het inzichtelijk maken welke andere maatregelen worden getroffen waardoor in het concrete geval van handhaving af zou kunnen zien. Dat betekent dus dat dit een motivering op individueel dossierniveau vergt.
2. Op de vraag of een handhavingsmoratorium mogelijk is, wordt in het advies geconcludeerd dat het niet mogelijk is om handhaving categorisch uit te sluiten. Dat volgt uit jurisprudentie.
3. Ten aanzien van de verwerving van stikstofruimte door provincies blijkt dat het van de concrete maatregel of regeling afhangt of er sprake is van staatssteun. Een regeling die voorziet in een vergoeding voor de sluiting van productiecapaciteit wordt door de Commissie als staatssteun aangemerkt. Ook moet aan de reguliere regels van extern salderen worden voldaan.
4. Het afgeven van een garantstelling zodat PAS-melders financiering kunnen krijgen om stikstofruimte aan te kopen is in beginsel mogelijk. Dit moet wel binnen het provinciale beleid passen en aansluiten bij de casuïstiek. Ook bij het afgeven van een garantstelling kan sprake zijn van staatssteun.

Uit de beantwoording van de vragen blijkt dat het oplossen van het meldingenproblematiek complex is. Ik zie de beantwoording als een ondersteuning van de huidige uitvoeringspraktijk van Rijk en provincies. Recentelijk heb ik vernomen dat de financiële sector mogelijk ruimte ziet om op basis van garantstellingen daadwerkelijk financiering te verstrekken. Dat vind ik een hoopvol signaal. Ik ga met de sector in gesprek om te bezien welke mogelijkheden dat biedt.

Instellen onafhankelijk commissie

In de kamerbrief van 25 november jl. (Kamerstuk 2022Z23249) heb ik uw Kamer geïnformeerd dat het kabinet een schadeloket heeft ingesteld voor PAS-melders. Via het schadeloket kunnen claims van PAS-melders die schade ondervinden op het moment dat er wordt gehandhaafd, worden afgehandeld.

Ik vind het van belang dat het vaststellen van de kaders van de schadevergoeding in deze gevallen alsmede de beoordeling van schadeclaims zo transparant en onafhankelijk mogelijk plaatsvindt. Ook is er voor de afhandeling specifieke deskundigheid nodig. Om die reden wil het kabinet een onafhankelijke commissie instellen die de kaders zal vaststellen, gebaseerd op de uitgangspunten van het aansprakelijkheidsrecht en de Europese staatssteunkaders. Daarnaast willen wij de commissie vragen de individuele verzoeken te beoordelen en daarover aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit te adviseren. Het kabinet

streeft ernaar het instellingsbesluit voor de commissie in het begin van 2023 vast te stellen.

Ons kenmerk
DGLGS / 22576235

Tot slot

Met het advies van de landsadvocaat en het instellen van de onafhankelijke commissie wordt het mogelijk om belangrijke stappen vooruit te zetten om de problematiek zo snel mogelijk op te lossen. Hier zet ik me vol voor in.

Christianne van der Wal-Zeggelink
Minister voor Natuur en Stikstof